

Kanadensiskt gullris

Kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*) är en flerårig ört som kommer från östra Nordamerika (Kanada till Mexiko). Den sprids främst med vindspridda frön. Växten har odlats som prydnadsväxt och sprids fortfarande från många trädgårdar i Sverige. Blomningstiden är september – oktober.

Växten är invasiv eftersom den har:

- En mycket stor förmåga att sprida sig ut i naturen med hjälp av de vindspridda fröna.
- Förmåga att breda ut sig via jordstammar och bilda stora täta och ogenomträngliga bestånd.
- Stor förmåga att helt ta över och skugga ut annan vegetation.

Varför är kanadensiskt gullris ett hot mot biologisk mångfald?

Kanadensiskt gullris kan bli upp till två meter hög och har en stor spridningsförmåga. Arten har en tendens att invadera och sprida ut sig på öppna sandrika och näringsfattiga torrängar, stäppmiljöer och ruderatmarker, som annars innehåller lågvuxna och konkurrenssvaga växter. Dessa typer av växtsamhällen har redan minskat mycket de senaste 100 åren beroende på förändringar av markanvändningen, vilket gör att hotet från kanadensiskt gullris blir allvarligt.

FAKTA OCH RÅD

Kanadensiskt gullris är en av de mest problematiska invasiva växtarterna i Sverige idag. Här är fakta om arten och råd om hur den kan begränsas och bekämpas.

Här växer kanadensiskt gullris idag

Kanadensiskt gullris kan växa på många olika sorters marker och klarar av olika nivåer av näring och fuktighet. Detta gör att arten kan växa i allt från fuktiga strandskogar till torra sandytor. Den är dock vanligast i vägkanter, banvallar, på övergivna fält och i andra miljöer som är tydligt påverkade av människan.

■ Utbredning av kanadensiskt gullris i Sverige baserat på observationer i Artportalen, 1995–2020 (Observera att detta bara är rapporteringar, vilket gör att det är större sannolikhet att arten har rapporterats där det bor fler människor). I Artportalen är det bara i Lappland där arten inte är rapporterad alls.

Kanadensiskt gullris ingår i nationell förteckning över invasiva främmande arter och omfattas av förbud. Läs mer på www.naturvardsverket.se.

Så fungerar spridningen

Kanadensiskt gullris sprids främst med frön, men små fragment av jordstammen kan också slå rot. Jordmassor från platser där arten vuxit är därför också en spridningskälla. Eftersom jordstammen eller rötter kan följa med upp när man slår av växten kan maskiner som används vid slåtter också vara en spridningskälla, även om man inte slår när växten är i frö. Det är mycket viktigt att växten inte får möjlighet att sätta frön som kan spridas till omgivningen. Varje planta kan ge upphov till flera tusen frön per år och dessa sprids effektivt med vinden.

Människor sprider kanadensiskt gullris på olika sätt:

- Med slåtteraggregat, larvband, skopor med mera.
- När man flyttar på jord som innehåller frön eller rötter.
- Dumpning av trädgårdsavfall.

Så arbetar du med kanadensiskt gullris

Begränsa

Slå av blomställningarna strax innan blomning så att frösättning aldrig sker.

Bekämpa

Av de invasiva arterna kan kanadensiskt gullris rankas som en av de något lättare arterna att utrota. Här finns många olika alternativ där både slåtter, harvning och uppgrävning ingår. Eftersom mycket forskning och försök pågår så finns uppdaterade beskrivningar och jämförelser mellan metoder i Naturvårdsverkets metodkatalog för bekämpning av invasiva främmande arter. Den hittar du genom att söka på metodkatalog invasiva arter på Naturvårdsverkets webbplats.

Försiktighetsåtgärder vid bekämpning:

- Inga delar av växten är giftig så det behövs ingen skyddsutrustning.
- Var försiktig så inte frukter är mogna vid bekämpning så att frön sprids.
- Det är lätt att rötter följer med vid slåtter så även om inte stjälk och blad slår rot är det risk för att rötter finns med i materialet.

Förväxlingsarter

Kanadensiskt gullris är inte så välkänd som många andra av de besvärligaste invasiva växtarterna och kan blandas ihop med höstgullris, som också är en invasiv främmande art som ingår i nationell förteckning, samt den lite lägre och inhemska arten gullris.

Arten kännetecknas av de otaliga, små och gula blomkorgarna som sitter på grenar i toppen på växten. Bladen sitter direkt på stammen och är långsmala, sågtandade och ca 20 cm långa.

- Frön kan eftermogna så ta bort avslagna växtdelar så fort som möjligt om arten hunnit gå upp i blom.
- Växtavfallet ska slängas i slutna påse i kärlet för brännbara hushållssopor, absolut inte i komposten.
- Större mängder växtavfall ska transporteras i slutna säckar till återvinningscentralen. Ta reda på var på din återvinningscentral du ska lägga växtavfall från invasiva arter. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.
- Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring inte kan rinna ut någonstans och orsaka nyetableringar av växten.
- Gör årliga uppföljningar av bekämpningsåtgärder för att ta bort småplantor tills inga nya plantor dyker upp.

Den här informationen kommer från kunskapsstödet "Kommunens arbete med invasiva växtarter" som tagits fram av SLU Centrum för biologisk mångfald på uppdrag av Naturvårdsverket. Materialet finns i sin helhet på Naturvårdsverkets webbplats.

Rapportera arten på invasivaarter.nu när du upptäcker den!